

Když píšu, jsem ta postava

S prozaičkou Simonou Bohatou o inspiraci náhodnými kolemjdoucími, lásce k povídce coby žánru – a také o chystané on-line dražbě knih pro Ukrajinu

foto Jan M. Heller

Simona Bohatá
(1965)

prožila léta dospívání na Žižkově, který ji ovlivnil stejně jako pražská hudební a divadelní scéna osmdesátých let. Po maturitě na střední ekonomické škole nastoupila do prvního zaměstnání a zároveň byla přijata na Konzervatoř Jaroslava Ježka, obor text a scénář. Pracovala leckde, od cestovní kanceláře přes Národní knihovnu až po řadu soukromých firem. Dlouhá léta psala „do šuplíku“, mimo jiné i písňové texty. Svě dětství a dospívání popsala s lehce ironickým nadhledem v knize *Máňa a my druzí* (Plus, 2017). Román *Klikař Beny* (Host, 2021) byl nominovaný na Magnesii Literu a volně navazuje na knihu *Všichni sou trapný* (Host, 2019). Její zatím poslední knihou je povídkový soubor *Zbabělí hrdinové* (Host, 2023).

Ptá se Simona Martínková Racková

Kudy vedla vaše cesta ze Žižkova, o kterém píšete ve svých knihách, do vsi u Jindřichova Hradce, kde už řadu let žijete?

Na Žižkově jsem prožila formativní roky, tedy dospívání a ranou dospělost. Potom jsem se různě přesouvala po Praze a nakonec jsem se přestěhovala k Jindřichovu Hradci. V hlavním městě jsem ale každou chvíli.

Přepadne vás někdy nostalgie a zajdete se na Žižkov podívat?

Občas tam chodím, někdy je to spojené s autorským čtením. Nedávno jsem byla na dlouhé procházce s kamarádem, který na Žižkově také vyrůstal a na rozdíl ode mě se tam i narodil, takže ho zná ještě líp. A sentiment – spíš asi úplně zbytečný stesk po věcech, které člověk už nezmění. To znamená po tom Žižkově, který byl brutálně zničený a bohužel ho nenahradilo nic kvalitního. Praha se mění tak jako všechna města a je fajn, když na místě původní zástavby vyroste něco pěkného, ale to pro Žižkov rozhodně neplatí. Vždyť původní záměr komunistů byl úplně tuhle čtvrt zlikvidovat! Měli skácet celou Hartigovu, dřívější Koněvovu a Husovu ulici až k Ohradě a měl tudy vést takový ten přiblblý ruský prospekt.

Proč jim tolik vadila zrovna tahle místa?

Komunisti Žižkov nenáviděli, většinou tam totiž žili lidé, kteří nebyli srostlí s režimem. Byla to velmi svérázná čtvrt a navíc měla silný zvuk za první republiky, říkalo se republika Žižkov, město Žižkov. A oni chtěli tyhle vazby zpřetrhat. Celé bloky pavlačových domů nechali záměrně chátrat, neinvestovali do nich ani korunu. A přesto ty baráky měly obrovskou estetickou kvalitu i v době, kdy je likvidovali. Takže to jednoznačně mělo ideologické důvody. Vznikla dokonce i architektonická studie, která šla proti bourání, ale nepovedlo se to. Mám v živé paměti, jak tam najíždějí buldozery a padá jeden dům za druhým.

To musel být depresivní pohled.

Strašně. Stará zástavba měla svoje kouzlo. Starousedlíky přestěhovali na Černý Most nebo do Modřan a ti staří lidé tam často brzy umřeli. Steskem. Žižkov je Žižkov.

Takže když moje osmdesátiletá tchyně hrdě říká „já jsem Žižkovanda“, má to svoji váhu.

To je určující. Naprosto. V mladých letech musela Žižkov zažít v té největší palbě.

Na vašich knihách oceňuju živý, uvěřitelný jazyk, zejména v dialozích a vnitřní řeči postav. Jak své hrdiny, navíc z velmi různorodých prostředí, „odposloucháváte“?

Vlezu si do nich. Když píšu, jsem ta postava. Většinou to jde docela snadno, ale když výjimečně ne, hned to poznám. Napíšu třeba odstavec a už během psaní cítím, že tam chybí ten správný „šmak“. Právě ta uvěřitelnost. V takovou chvíli musím vstát od počítače a jít pracovat na záhon, naplnit pračku, koukat z okna, zkrátka dělat cokoli jiného, ale nemůžu dál psát.

Jak víte, jak lidé třeba dělnických profesí skutečně mluví, jaký slang nebo typické obraty používají?

Mám ráda větu „Já nevím, jak to vím, ale vím to“. Když si tu postavu obléknu, stanu se jí. Ale možná by se našly i postavy, které bych si obléknout nedokázala.

Musela jste někdy některou postavu opustit, protože to prostě nešlo?

Zatím se mi to nestalo. Myslím, že když už mám ten příběh v hlavě, tak proto, že je mi blízký. Nedokážu si ale představit, že bych psala třeba z prostředí vrcholové politiky. Možná by to sklouzlo někam, kde ani nechci být.

Jak k vám příběhy „chodí“?

Samy. Je fakt, že jsem notorický voyeur. Hrozně mě baví pozorovat lidi. S kamarádkami jsme měly oblíbenou hru – seděly jsme třeba v parku na lavičce, kolem chodili lidé a my si o nich vyprávěly příběhy. Co je kdo zač, jak se jmenuje, kam jede, proč se tváří takhle, co má v té tašce, na koho čeká... A za chvíli jedou v hlavě takové věci, že je to k nezastavení.

Povídka, kterou jste nám poskytla do tohoto čísla Tvaru, je součástí další povídkové knihy, je to tak?

Ano. Měla by vyjít začátkem příštího roku pod názvem *Bolesti pro každý věk a postavu*. Je to deset povídek, z toho sedm je už hotových a před redakcí, poslední tři ještě musím trochu přepsat. To se mi daří vždycky nejméně ze všeho. Vstupovat do hotového textu je vždycky bolestné, ale když mě k tomu vyzve Mirek Balašík se svými zkušenostmi, tak má stoprocentně pravdu. Když jsem pozměnila první povídku, uvědomila jsem si, jak moc to bylo ku prospěchu.

Jak povídka „Těmahle rukama“ vznikla?

Když mi bylo něco přes dvacet, seděli jsme s kamarády v hospodě a byl tam s námi i jeden takový nemakavý, tenkrát se říkalo příživník. Vlasatý mládenec. A vedle nás seděli dělníci, byli už opilí, jeden z nich byl úplně na plech a začal se do toho kamaráda navážet. V určitou chvíli řekl: „*Těmahle rukama jsem sekal metr zdi!*“ Kamarád se zamyslel, napil se a řekl: „*A to je dobře, nebo špatně?*“ A už to jelo. Ve mně to sedělo skoro čtyřicet let, až se z toho stal tenhle příběh. Bude tam také povídka o chlapečkovi, který u babičky o prázdninách podpálí plot. Základem byl příběh mého muže a kolem toho se odehrává zase jiná story. Vyzobávám si ze skutečnosti různé historky a detaily a ty pak do něčeho obleču.

Pracujete jako vedoucí sociálně-terapeutické dílny, tohle prostředí se však ve vaší tvorbě zatím neodráží. Je pro vás zatím příliš živé?

Je to tak. Jestli jednou nějaký motiv použiju, tak až v době, kdy tam už nebudu pracovat. Ne že by to bylo tolik kontroverzní, spíš si to ve mně musí sednout. Dřív jsem dělala pracovníka přímé péče, teď vedu sociálně-terapeutickou dílnu. Moc se tam nepotkávám s něčím, co bych chtěla napsat. Tedy zatím. A hlavně, ta práce je psychicky vyčerpávající. Proto také pracuju na půl úvazku, vždycky jen polovinu týdne. I tak mě to pohlcuje natolik, že můžu psát jen kratší texty. K souvislejšímu textu potřebuju daleko delší časové kontinuum. *Klikaře Benyho* jsem napsala díky covidu a *Zbabělé hrdiny* během rekonvalescence po těžké operaci. Povídky už jsem měla z půlky připravené a k nim jsem rovnou napsala druhou povídkovou knihu, tu, co vyjde na podzim.

Kdybych měla víc času, určitě bych víc psala, protože nejsem nepracovitá. Dokonce si dovedu poradit s přirozenou prokrastinací, i když někdy je také zdravá, co si budeme povídat. Člověk nemůže mít okamžitě pocit viny, jen protože chvíli nic nedělá. Ale víc času na psaní bych si přála, to je bez debat.

Psala jste obě knihy souběžně?

Přesně tak. Bylo mi totiž jasné, že jakmile se vrátím do práce, bude to strašně těžké. Tyhle dva světy se mi v hlavě úplně nepotkávají.

Máte poloviční úvazek i proto, abyste měla víc času na psaní?

No jistě. Tohle byla moje zcela transparentní podmínka, s níž jsem do toho šla. Navíc máme doma firmu, kterou musím také obhospodařit, a to není vůbec nic jednoduchého. Víc toho dělat už nemůžu.

A to je rodina velmi chápavá, můj muž mi vychází nesmírně vstříc, ve všem. Ale když mám čtyři dny volno, cítím se odpočatá až třetí den a pak už mám jen ten čtvrtý na to, abych něco napsala.

Spisovatelka Jana Poncarová na podzim vydala knihu rozhovorů, ve které s dvánácti současnými českými autorkami rozebírá, kdy a jak píšou a zda vůbec mají na psaní dostatečný prostor, fyzicky i mentálně. Podle eseje Virginie Woolfové ji nazvala *Vlastní pokoj*. Jak to máte s „vlastním pokojem“ vy?

Vyvažovat práci, tvorbu a „život vůbec“ je nesmírně složité, tím spíš že máme dům, zahradu a občas také potřebuju vypadnout z domácího prostředí, projít se po výstavě, vidět divadlo. Vybancovat to všechno tak, aby mi nehouklo, je někdy dost složité. Kdybych měla víc času, určitě bych víc psala, protože nejsem nepracovitá. Dokonce si dovedu poradit s přirozenou prokrastinací, i když někdy je také zdravá, co si budeme povídat. Člověk nemůže mít okamžitě pocit viny, jen protože chvíli nic nedělá. Ale víc času na psaní bych si přála, to je bez debat.

A co ten vlastní pokoj?

Mám jich dokonce několik. Ale stejně nejraději píšu v kuchyni. Většinou jsem tam sama, takže je to úplně v pohodě. Mám soukromí, prostor, veškeré podmínky, jen potřebuju mít vyvětranou hlavu, abych si mohla sednout a psát.

Čím je vám blízký žánr povídek? Některí je podceňují, zvlášť ve srovnání s románem – přitom dobře udělaná povídka je mistrovský kousek, tak jako dobrá báseň.

Přesně tak. Musíte to tam „poslat“. Já jsem ovšem o rozšířené nechuti číst povídky vůbec nevěděla, a to ještě před půl rokem. Zjistila jsem to, když jsem měla v Táboře společné čtení se Stanislavem Beranem, který zrovna také vydal sbírku povídek *Schrödingerův hotel*. Moderoval nás Kryštof Eder a se Stanislavem narazili i na to, že lidé neradi čtou povídky. To jsem opravdu netušila! Asi nemám v okolí nikoho, kdo by knihy dělil podle žánru. Když jsem pak jela autem domů, šrotovalo mi to v hlavě a začala jsem si vyjmenovávat své oblíbené autory. A zjistila jsem, že kniha, nad kterou jsem si poprvé v životě vědomě řekla – takhle bych jednou chtěla psát, byl *Bůh z reklamy*, povídková kniha od Aleny Vostré. To mi bylo patnáct. Také tu knížku pořad všem kupuju, asi ji brzy vykoupím. A pak jsem vzpomínala dál: Nenadál, Saroyan, Bukowski, toho mám strašně ráda, a spousta povídkových autorů, kteří vycházeli v osmdesátkách, kdy jsme každý čtvrtek stáli fronty před knihkupectvím. Woody Allen – toho mám moc ráda, když si chci oddychnout. Singerova tlustá kniha povídek *Stará láska*. Přečetla jsem jich

A pustila jste se v těch patnácti tedy do psaní?

Tak jako každý mladý. Psala jsem básničky, zapisovala jsem si sny a dodnes mi připadá, že jsou dobré. Vymýšlela jsem písňové texty a různé kratší útvary, včetně povídek, na něco delšího jsem neměla sicflajš. Víc jsem se rozepsala, když mě vzali na konzervatoř, „Ježkárnu“. To mi bylo devatenáct dvacet. O pár let později přišlo dítě, takže na psaní už nebylo tolik prostoru, zato jsem začala hodně fotit. Měla jsem fotokomoru, a když byl syn malý, přes den jsem fotila a v noci vyvolávala fotky. To mě moc bavilo a asi by mě to bavilo dodnes. Víc psát jsem znovu začala až kolem roku 2015. *Máňu* a souběžně s ní i první náměty, ze kterých pak vzniklo *Všichni sou trapný*.

Kudy pak vedla cesta k vydání knihy?

Ta byla trnitá. Knihu *Máňa a my druzí* jsem začala psát, protože jsem procházela těžkým obdobím a potřebovala jsem se k něčemu vztáhnout. A proč konkrétně *Máňu*: když jsem mezi přáteli začala vyprávět historky o své babičce Máně, všichni se uhihňávali a říkali si – Jasně, ona si takhle vymýšlí, protože nás chce pobavit. Nikdo mi to nevěřil, leda když u toho byla kamarádka, se kterou se přátelím od patnácti let, a řekla jim: Ale takhle to fakt bylo, slovo od slova. A tak jsem se rozhodla, že si Máňu jednou provždy zaznamenám, a tím ji v sobě uzavřu. Když jsem se do toho pak pustila, uvědomila jsem si, že je to dobře i kvůli dětem.

Čím byla Máňa tak osobitá, svérázná?

Byla to moje babička z Podkarpatské Rusi, velmi výbušná postava. Ta kniha je o mně a mé matce a o babičce, tedy tři generace žen ve Strašnicích v šedesátých letech. Reálný socialismus a všechno, co je s tím spojené. Syn zažil Máňu jen jako malý a dcera ji nezažila vůbec, ale navzdory tomu mluví stejně jako ona. Máňa vytvářela neuvěřitelná slovní spojení a někdy tím to, co říkala, povyšovala na jinou kategorii. Třeba o jedné dívce prohlásila, že je tlustá, a proto má kolaps méněcennosti. A dcera, ta si nebude házet s těžkým cimbálem, na moři pozoruje jachetnice, chce jet na zámek Mrázák...

To je půvabné – mně zas kamarádka tuhle psala, že dítě řvalo jako Turek. A jak pak došlo na vydání knihy?

Když jsem prvotinu *Máňa a my druzí* dopsalas, začala jsem ji nabízet po nakladatelstvích, až se mi ozvalo dnes již zaniklé nakladatelství Plus, které patřilo do konsorcia Albatrosu, a *Máňu* vydali. Má nádhernou obálku od Tomáše Cikána, horší už byla práce redakce, přitom šlo o prvotinu. Knihu Albatros nabízel jen ve svém e-shopu, na pulty knihkupectví ji bohužel neposlal. Nedostala žádnou podporu a nakonec – ještě před vypršením smlouvy – poslali zbytek výtisků k likvidaci.

Takže už není k dispozici?

Ne, jen v podobě e-knihy. Občas se nějaký výtisk objeví v antikvariátu, ale hned je pryč. Takže jsem si ji začala sama nakupovat, protože jsem už měla jen jeden exemplář.

To vám ty výtisky ani nenabídlí k odkoupení?

Ne, a to mě mrzí nejvíc. *Máňu* se rozhodli zlikvidovat ve chvíli, kdy byl *Klikař* nominovaný na Literu. Sice na to měli právně nárok, ale smlouva mezi námi v té době ještě běžela a mně to připadalo hodně přes čáru. Chtěla jsem po nakladatelství vysvětlení, toho se mi však nedostalo. Z druhé strany to беру jako dobrou zkušenost, protože tím víc oceňuju, že mé nynější domovské nakladatelství pracuje s autorem od první redakce po vydání knihy. Ten rozdíl je opravdu třeskutý.

Druhou knihu, *Všichni sou trapný*, jste po této zkušenosti tedy vydala v Hostu.

Vydala, ale původní rukopis vypadal jinak. Byly to tři povídky mapující dětství, mládí a dospělý věk na Žižkově, které jsem pojmenovala *Zbabělí hrdinové*. Ten název jsem teď vymyslela podruhé! Mezi tím jsem ho totiž regulérně zapoměla. ►

Po různých peripetiích mi skutečně přijali rukopis v Hostu. Nejvíc se ale redakci líbila první povídka a vyzvali mě, abych z ní udělala něco pořádného. Po dohodě s Honzou Němcem jsem spojila první a poslední text, přidala další postavy a příběhy a výsledkem byla knížka *Všichni sou trapný*. Prostřední povídka, původně nazvaná „Ježíšek nosí bílý plášť“, se stala základem pro *Klikaře Benyho*. Takže nakonec jsem je vytěžila všechny.

Co pro vás znamenala nominace *Klikaře Benyho* na Literu?

Potěšila mě, opravdu moc. Znamenalo to pro mě hezké chvíle v Knihovně Václava Havla, kde jsem se potkala s ostatními nominovanými autory, to bylo moc fajn. A pěkný večer v Nové scéně Národního divadla, to bylo také velmi příjemné. Ale že bych nominaci vnímala jako nějaký stavební kámen, to ne. Literární ceny ani nijak zvlášť nesleduju, ani se v nich nevyznám.

Je pozoruhodné, že jste debutovala ve svých dvaapadesáti letech a úspěch se dostavil velmi rychle.

Ani nevím, jestli je to nějaký úspěch, i když v té konkurenci možná ano. Ale abych nevypadala přeskromně – už dlouho jsem odtržená od Prahy a tam u nás přece jen žijeme trochu jiným způsobem života. Na venkov tahle „sláva“ úplně nedopadá. Tím spíš jsem byla nominací zaskočená, protože jsem ji opravdu vůbec nečekala.

Jak říkal Karel Gott.

Ten tuhle větu zprofanoval už nadosmrti. Minimálně do mé smrti. Ale když mi Radek Štěpánek, který tehdy pracoval v Hostu, napsal o nominaci, skutečně jsem byla nesmírně překvapená. Nemohla jsem tomu uvěřit.

Ted' si dovolím malou odbočku, musíme se totiž zmínit o vaší iniciativě Dražební kostka. Jak vznikla a co je jejím cílem?

Dva roky války na Ukrajině – asi nemá smysl to víc rozebírat. Asi to s námi se všemi dělá podobné věci. A já to mám tak, že čím déle to trvá, tím hůře to nesu. A nechci se pořád jenom prát s pocitem viny, že tady jen sedím a nic nedělám, nebo být naštvaná. Tak jsem se rozhodla pro aktivitu a založila jsem na Facebooku skupinu Dražební kostka. Právě teď připravuju k dražbě úžasně nové knihy z mnoha českých nakladatelství. Nakladatelé, které jsem oslovila, k tomu všichni přistoupili nesmírně velkoryse, a tak mi už několik týdnů chodí knihy z Hosta, NLN, Divadelního ústavu, ÚSTRu, z Muzea paměti 20. století, z Arga, Druhého města, Větrných mlýnů, OneHotBook. Mnohé z těch knížek mají ukrajinskou tematiku nebo je napsali ukrajinští autoři, ale samozřejmě je to i česká a zahraniční beletrie, a dokonce i audioknihy. Knihy budeme postupně dražit přímo na Facebooku, všechny vydražené peníze půjdou na transparentní účet a z něj posvítí iniciativě Dárek pro Putina – Sběrka zbraní pro Ukrajinu, která si s tím poradí velice dobře. A na 23. května máme v Čitárně Unijazzu domluvený tematický literární-hudebně-fotografický večer. Tímto všechny zvu, teď tedy hlavně k dražbě.

Simona Bohatá: Těmahle rukama

Janu Zábranovi

Cíba s Fošnou vystoupili na konečné autobusu. Byli jediní.

„Tak zase zejtra, chlapi,“ pověděl jim autobusák a oni kývli. Cíba si vyhrnul límec:

„To je kosa, kurva, jako by ani nebyl skoro červen.“

„V pět ráno nejni nikdy červen, v pět ráno je dycky jen kosa jako kráva,“ odpověděl mu Fošna a zastavil se v chůzi, aby si připálil. Cíba se přidal. Měli to přesně vyměřené. Jedno cigáro od autobusu na stavbu, vajgla zahazovali vždy do stejné jámy. Potom přeskákali přes prkna a plechy natažené přes výmoly a usadili se na šalovkách před rozestavěnou bytovkou. Dovnitř nesměli. Od té doby, co někdo ukradl trubky a topení, byly vchody uzavřené provizorními dveřmi a zamčené visacími zámky.

Kdy a jak on-line dražba knih proběhne?

Budu ji spouštět začátkem dubna a potrvá tak dlouho, dokud budou knihy k mání. Bude probíhat vždycky od čtvrtka do soboty. Každě tam dám jen určité penzum knih, od každé pět až deset výtisků, abych to stihla spravovat. Aby si to čtenáři dovedli představit: každá kniha má svoji dražební kartu s anotací a vyvolávací cenou. Bude mít samostatný příspěvek a pod ním budou lidé dražit v komentářích. Každý zájemce napíše do komentáře částku, měly by tam postupně přibývat a zvyšovat se, tak jako na klasické dražbě. Večer uzamknu komentáře a pošlu zprávu tomu, kdo nabídl nejvyšší obnos. Knihu si pak může vyzvednout na akci v Unijazzu, nebo ji zašlu. Doufám, že budeme úspěšní.

To je chvályhodná akce, budu držet palce. Pustila jste se teď do něčeho nového i autorsky?

Pustila, je to úplně čerstvá věc. Nedávno mě oslovila Alžběta Bublanová, abych napsala krátkou povídku do *Radničních novín*. Byl to peklný úkol, jen 2 800 znaků. Včetně mezer. Text jsem musela hlodat až na kost. Ale zjistila jsem, že mě to strašně baví! A začala jsem přemýšlet o tom, že napíšu podobným způsobem i další povídky. A protože naše osudové rodinné číslo je 27, ráda bych vydala knihu dvaceti sedmi krátkých povídek. Už se mi v hlavě začínají rojit náměty a hrozně mě to baví. Když musíte místo celého odstavce najít jediné správné slovo, je to práce a vyžaduje to sebekázeň. A člověk najednou uvažuje úplně jinak. Možná podobně jako u básně. Napsat čtyřverší, které má nějakou sílu, je nesmírný um.

Píšete ještě občas básně? A publikovala jste aspoň některé z nich?

Píšu, ale nepublikovala. Zatím cítím jistý ostych. Ale jo, pár básniček doma mám. Teď mě ale zajímají ty krátké povídky.

Proč je 27 vaše osudové číslo?

Došli jsme k tomu postupně, retrospektivou. Je to naše rodinné číslo a číslo mé kamarádky, se kterou se přátelím od patnácti. Postupně jsme přišli na to, že se v našich životech neustále objevuje číslo 27. Třeba na domech. Bydlíme v čísle 27, můj muž bydlel ve 27, já jsem bydlela ve dvojkách nebo sedmičkách, oba jsme jako děti měli v Praze zdravotní obvod 27, a to jsme bydleli každý v jiné čtvrti. Telefonní číslo na Žižkov začínalo 27, na autech míváme 27. A teď to bude znít hodně ezo, ale mám pocit, že se mnou tímto způsobem komunikuje můj děda.

Taková mystika všedního dne.

To ani není mystika. Teď si možná čtenář řekne, že mi prostě jenom hvízdlo, zřejmě věkem, ale kamarádka to má také. Postavili dům a hádejte, jaké jim přidělili číslo? 227. Takže to bereme vážně, až tak, že jsem všem nechala k Vánocům vyrobit přívěsek na klíče s číslem 27.

Tak to by ty povídky ovšem měly mít ne 2 800, ale 2 700 znaků!

No jo, to máte pravdu... ale je to tedy strašná představa! Já si naopak tajně říkala, že si tam 200 znaků přikopnu. Ale rozhodně tu knihu napíšu, tím jsem si jista. Teď to vypadá, že pořád utahuju šroub směrem k menším útvarům, ale tohle je opravdu náhoda, na základě „výzvy zvenčí“. Máloco mi dalo takovou práci jako tahle miniatura, navíc docela drsná. Cím vyrábí zlatník menší věc, tím víc práce s ní má, a tohle je podobné.

Ale všechny „sedmadvacítky“ nebudou drsné, nebo ano?

Myslím, že ne.

Ptám se proto, že zejména *Zbabělí hrdi* nově působí na mnohé čtenáře poměrně depresivně.

Na tom něco je. Když mě zmíněná kamarádka moderovala na knižním veletrhu v Plzni, ptala se mě: „*Jak ty vlastně vidíš svět?*“ A mě to zarazilo, protože mám pocit, že svět vidím takový, jaký je. Ona ho vidí jiný, protože vyrostla v odlišném prostředí. To, co se odehrává v mých příbězích, se vesměs opravdu stalo. A to jsem leckdy mnoho ubrala! *Ve Zbabělých hrdinech* je například povídka „Slunce v úplňku“. Tu matku, Danuši, jsem zažila v reálu. Chovala se strašně a vyváděla i jako stará tak šíleně a absurdní věci, že by tomu nikdo nevěřil. Kromě jedné povídky, „Letu 272“, jsou všechny postavy víceméně reálné. Ty životní příběhy prostě takové jsou. Nevím, jestli to přivolávám, nebo si toho víc všímám.

Možná si jich opravdu víc všímáte aneb čemu člověk věnuje pozornost...

To je fakt. Na tom rozhodně něco bude.

Jak moc během psaní pozměňujete odporované postavy a „skutečné příběhy“?

Z něčeho tam nechám jen trochu, a hlavně – ti lidé už většinou nežijí, případně znám celou story z doslechu nebo jsem ten příběh sama krátce prožila. Popíšu to na příkladu povídky „Kriminál na balkoně třeba“. V *Mladém světě* bývala prostřední žlutá dvojstrana s rubrikou „Milá Sally“. A jednou jsem tam četla dopis, který mnou naprosto otrásl. Ani ne kvůli samotnému příběhu, ale kvůli tónu, kterým dotyčná psala. Její muž jí zahnul, měl s milenkou dítě a ona ho adoptovala. Znělo to vyložené sebeoslavně a celý dopis končil tím, že teď její muž teprve ví, co má doma za poklad. Mně bylo tehdy asi dvacet a pořád mi to leželo v hlavě, dívala jsem se na to z pohledu jejího muže a adoptovaného dítěte. Doufala jsem, že se nějaký redaktor přiopil a vytvořil ten příběh, protože v případě, že by to byla pravda, život v té rodině by byl peklo. Měla jsem to v sobě pětatřicet let. Lávalo mě tu látku zpracovat. Mimochodem, to dítě tam vlastně nehraje žádnou roli – ale ani pro jednoho z nich. On má doživotní pocit viny, ona ho nenávidí a dítě proti němu drží jako samopal. Šílená představa.

Zapisujete si podobné nápady, nebo je skutečně celá desetiletí držíte v hlavě?

Nezapisuju. Hrozně ráda bych to dělala, ale nemám na to kázeň. Takže text vznikne jen

z toho, co udržím v hlavě. Nepamatuju si, pro co jdu do špajzu, takže se čtyřikrát vracím, ale prokazatelně si pamatuju některé momenty ze svých dvou let. Když jsem to říkala Máně už jako dospělá, tvrdila, že si to pamatovat nemůžu, ale nakonec to uznala. Můj děda, Mánin manžel, si vzal život, když mi byly dva roky. Přesto si pamatuju, že sedával u velkého stolu a vedl si soukromý knižní katalog, on byl vášnivý čtenář. Všechny knihy, které nakoupil – a on kupoval všechno, to ani nešlo přechíst, dodnes mám doma knihy, které nemají rozřezané stránky –, popisoval inkoustovými tužkami. Já mu je brala, slintala jsem po nich a čmárala do knih, které měl všude kolem sebe. A jelikož mě miloval a nechtěl mě vytrhávat z mého úsilí, nenápadně mi pod ruku podstrkoval papír, ale já na to vždycky přišla. Přesně si vybavuju ten náš boj – a to jsem ještě ani nechodila. A pak si pamatuju, že mě děda bral v kočárku ven, seděla jsem v tom těžkém osmipéráku se staženou stříškou, a když jsem zvedla hlavu, viděla jsem nad sebou rozložené noviny. On vždy tlačil kočár brichem, aby mohl číst denní tisk. Dlouhodobou paměť mám tedy slušnou, jen poněkud vytěsňuje tu krátkodobou.

Nemůžu se nezeptat – jak jste přišla ke jménu Simona? Je totiž poměrně vzácné, napříč generacemi.

Nevím to jistě, ale tuším. Moje matka Aranka byla na mezinárodním pionýrském táboře v Seči ve východních Čechách, byl to takový český Artěk, kam posílali vzorné pionýry. A takhle tam přijely Elene a Danielle, sestřenice od Marseille, a moje matka se s nimi jako jedna z mála domluvila, protože se učila francouzsky. A tak se začaly kamarádit. Tím získala vazbu na Francii, kde je jméno Simona, tedy Simone, poměrně běžné. V době, kdy jsem se narodila, ještě ani nebylo v kalendáři, pouze mezi povolenými jmény. Doma mi řekli, že mám svátek 28. října. Máma to prý našla v nějakém francouzském kalendáři, ale kdo ví. Mně to datum vyhovovalo, protože spolu se mnou slaví celá země. A slavím tak dodnes, i když kromě rodiny mi všichni přejí 12. prosince.

Maminka se jmenovala Aranka?!

Když babička Máňa žila s dědou na Kladně a narodila se jim dcera, tak děda, který jinak vůbec nepil, byl to abstinent, tichý chlap, se s kamarádem opil v hospodě. Měli s sebou starý rakousko-uherský kalendář, a tak dlouho do něj píchali prstem, až se po všech těch Pepicích a Frantičích trefili na holčičí jméno – a byla to Aranka. Děda tehdy kamarádovi odpřisáhl, že se tak dcera bude jmenovat, a to se také stalo. Mám dojem, že to bylo to jediné, co si v životě prosadil. Aranka byla tmavá stejně jako Máňa a spolu s tím jménem vypadala, že má cikánský původ, i když to tak nebylo. I Máňa, podle té trošky rodinných fotek, co mám, vždy vypadala, jako by vypadla z vozu, když kolem její rodné vsi táhl cikánský tábor. Já jsem proti tomu úplně jiná, jsem hodně podobná prababičce z dědovy strany. Geny jsou nezničitelné potvory a míchají nám koktejl, který nás ovlivňuje celý život. ■

„Ty seš zase jedlej, vole. Táhne to z tebe jak z kanálu. Čistíš si někdy zuby?“ nadával Šoltysovi Rýma, ale odpověděl mu Klozet.

„Co myslíš? Ten nemá ani kartáček, dobytek jeden.“

„Náhodou, mám,“ zahuhlal Šoltys.

„Tak ho někdy strč do tlamy, kdo to má dejchat,“ odsekl mu Rýma, ostatní se zasmáli a Debnára z toho chytil kašel. Zastavil se v mezipatře, nechal ostatní jít napřed a vydýchalval ranní námahu z předčasného probuzení, zimy a mlhy, z toho všeho, na co si za celá léta nezvykl.

Opřel se rukama o kolena a chvíli počkal, aby se mu krev vrátila z hlavy zpátky do těla. Potom se pomalu narovnal a vylezl za ostatními do prvního patra.

Šoltys seděl na cihlách opřený o zeď, nohy i ruce rozhozené a oči mu bloudily za přivřenými víčky kdesi v krajině spánku.

Vypadá, jako by ho odstřelili, pomyslel si Debnár. A ještě si pomyslel, kéž by. To je parta, kurvadrát. Podíval se z okna, ale pořád nebylo skoro nic vidět. Mlha, už bůhví kolikátý den po sobě, je to na hovno, Jožo, pomyslel si pro sebe. Nepamatoval si, kdy naposledy vstal a venku bylo něco jiného. Cíba si všiml, že Debnár zírá z okna, a přidal se k němu. Sedl si na nedodělaný parapet a ukázal na fabriku.

„Tam sem dělal.“
 „Ty seš vocad?“ zeptal se Debnár.
 „No, přímo ze Žižkova, ale bydlím níž. Tady už je konec Žižkova. Vlastně i konec Prahy, co je za náma, to je hovno, a ne Praha, ať si říkaj, co chtěj,“ šermoval Cíba cigárem jako ukazovátkem.

„Já sem ze severu,“ sdělil mu Debnár a Cíba odpověděl:
 „Vim. Fošna říkal.“

„Co je dneska za den?“ zeptal se Debnár, tentokrát už všech, a Klozet odpověděl jako první:

„Úterý.“
 „Tak proto,“ řekl Debnár do okna, „proto je to dneska tak na hovno. Úterý je nejhorší den ze všech.“

„Podle mýho je nejhorší pondělí,“ namítl Rýma, „je nejdál od pátku.“ Cíba s Fošnou řekli, že jo, že pondělí je nejhorší, ale Debnár zavrtěl hlavou.

„Já v pondělí bejvám lepší, to mám ještě naspáno z neděle. Ale v úterý už žádný spánkový zásoby nemám a ještě nejsem navyklej vstávat ve čtyry. Ve středu už sem trochu zvyklej,“ chvíli se díval mlčky z okna a potom řekl ještě jednou:

„Úterý je nejhorší ze všeho na světě,“ a nikdo se s ním nehádal. Po chvíli se otočil zpátky do místnosti a podíval se na rozestavěnou cihlovou příčku. Nezdála se mu. Naklonil hlavu a přivřel oči, ale ani tak nevypadala rovně.

„Mrkejte na to, chlapi. Tohle se asi Kostelníkovi líbit nebude. Je to křivý, jako když pes chčije.“

Klozet s Rýmou se taky podívali a viděli, co Debnár. Fošna potáhl z cigára a neřekl nic. Jen Cíba od okna pronesl:

„Šéfe, tady vocad je to ale docela dobrý. Tak postavíme Kostelníka semka a třeba nebude tolik nasranej.“

Debnár přešel k oknu a podíval se jako Cíba. Podrbal se za uchem a potom na zadku. „Kurva, chlapi, to je na hovno, tohle. Byli tu všichni ty malí čuráci?“

„Jako učni, jo?“ zeptal se pro sichr Klozet a Debnár kývl.

„Kdo asi jinej, ne.“
 „Byli, šéfe. Ty tři, co tu sou celej tejden. Proč?“ zeptal se Klozet.

„Protože Kostelníkovi v tom pádu laskavě sdělím, že to stavěli voni, ať si vysere voko a vyřídí si to pronto s Jeřábkem.“

„Jo tak, jako že to hodíme na učně, to jo, stejně sou tu k hovnu, tak ať sebou hoděj, aspoň budou mít co dělat,“ kývl radostně Cíba. Fošna se přidal a řekl:

„To by mohlo klapnout. Hodíme to na čukry, Jožo.“

On jediný říkal Debnárovi jménem. Znali se dlouho a Debnár ho přivedl s sebou z jiné stavby. Fošna se jmenoval Ludvík Krouhal a Fošna se mu říkalo, protože chodil po úzkých prknech ve výškách a bylo mu to fuk. Teď ještě dodal:

„Vono se to stejně trochu srovná, až se to naháže,“ ale Klozetovi se to nezdálo.

„A co když voni řeknou, že to nestavěli?“

„Tvrzení proti tvrzení, s čukrem žádný mazlení,“ odsekl Debnár a všichni kývli, jen Šoltys spal. Klozet byl s Debnárem zajedno:

„Když sme se učili my, taky se s náma nikdo nepáral. Aspoň se včas naučej, jak se má na stavbě držet parta.“

„A voni potřebujou nás, ne my je, učni i Kostelník a celá stavba vlastně,“ řekl odvážně Rýma, jak to někdy slýchával od Debnára. Debnár potěšeně přitakal.

„A když nás naserou hodně, tak jim předvedeme, co umíme. Vypustíme Klozeta,“ ukázal Debnár a připomněl partě, co stálo za Bedřichovou přezdívkou.

Bedřich, celým jménem Bedřich Nový, nebyl v partě dlouho, ale vydobyl si v ní pevné místo tím, jak se pomstil stavbyvedoucímu za zkrácené prémie. Kostelníka tehdy málem odvezli, protože z přízemních bytů se táhl na chodbu strašlivý smrad a ukázalo se, že všechny záchody jsou mimo provoz.

„Pane Kostelník, pane Kostelník, to snad není pravda, všechny klozety jsou doslova pokálené,“ vyběhla z posledního bytu členka kolaudační komise investora a držela se za puslu.

Poté, co komise odjela, vletěl Kostelník do bytovky, ve které Debnárova parta osazovala futra, a řval:

„Kterej šmejď posral ty hazly? Pamatujte si, že se mnou budete mít peklo. A víte co? Já se s váma srát nebudu, já to hodim na kontrolním dnu do placu...“

Od té doby Bedřichovi říkali Klozet, a když se ho ptali, jak to dokázal, řekl jim:

„Musíte umět si hovno rozdělit naněkolikrát.“

„Seš borec,“ uznali všichni a Kostelníkovi se odměnili za výstup tím, že proházeli kohoutky na studenou a teplou vodu a Šoltys, který výjimečně nespál, nasypal do otevřené stoupačky sádru. Cíba ho za to poplácal po rameni a Šoltys řekl:

„To sem se naučil vod mukulů. Stavěli sme s nima baráky pro nějaký komoušský fízly ještě tenkrát. Na Břevnově to bylo. Dodnes se tam říká Na Pendreku. A to se tam dělalo běžně. Dneska komouši nejsou, ale tohle sou stejný svině, tak co...“

Fošna se přidal:
 „To teda jo. Já na to taky už neskočím. Mít za prdeli furt rejpa, co tomu hovno rozumí. A proč tohle vede takhle? To sme si nedomluví, tady to máte křivý, tohle ste nedodělali a tahle zeď není zakapovaná...“ pitvořil se a ostatní se smáli a kývali. Debnár tehdy řekl:
 „To je jasný, chlapi, soukromník je svině.“

V přízemí se ozvaly hlasy, jak nahoru stoupali učni spolu s Kostelníkem. Debnár se podíval na hodinky a řekl:

„Pánové, máme tu inspekci. Cíba, kopni do Šoltysa.“

Cíba kopl Šoltysa do nohy a vzal ho pod ramenem. Postavil ho a opřel o zeď.

„Vydrž aspoň takhle, vole,“ řekl mu přímo u ucha a to Šoltysa probralo. Otevřel oči a vypadal na šestou ráno docela přičetně.

Do studené a bídě nasvícené cimry strčil hlavu stavbyvedoucí a za ním se táhli tři učni.

„Servus, chlapi,“ pozdravil je Kostelník a učni špitli jedním vrzem: „Dobrý den.“ Kostelník jim udělil základní instrukce:

„Hoši, než dorazí váš mistr, budete tady k ruce, ale nejdřív se převlíkněte, já tu ještě něco proberu...“

To nezní moc dobře, pomyslela si parta kromě Šoltysa, kterému už se zase klížily oči.

Kostelník přešel očima cimru, zastavil se na prázdné base od desítky kozla a trochu se zamračil. Potom sjel pohledem na rozestavěnou příčku a zamračil se hodně. Vrazil si ruce do kapes a obešel zeď i z druhé strany. Parta se dívala do země, Cíba okopával futro, Fošna si znovu zapálil, Klozet čučel z okna a Rýma si hrál se šroubovákem. Jen Debnár se díval zpřímá na stavbyvedoucího, jako by ho vybízel k útoku.

Kostelník plácl dlaní do zdi a zeptal se všech najednou:

„Tohle snad nemyslíte vážně? Takovou prasárnu! Tak to si, pánové, sami zbouráte a sami znovu postavíte a ty cihly vám odečtu, protože to sou Krkonoše, to sou rygoly, že se na tom může jezdit z fleku kros...“ dostával se stavbyvedoucí do ráže a Debnár ukázal na učně, kteří stáli převlečení ve dveřích a vykuleně sledovali začínající scénu.

„To dělali voni, to si vyřídíte s jejich mistrem, nás do toho netahejte.“

Učni se po sobě podívali a jeden řekl:
 „To nejní pravda, tuhle jsme nedělali, vid, že ne, Pepku?“

„Víte hovno, co ste dělali,“ štěkl Debnár a znovu se otočil ke Kostelníkovi. Kostelník si přešel dlaní po tváři a prsty promnul čelo.

„Viš co, Debnáře? Já už vás mám tak akorát. Děláte nejhůř ze všech čet, nikdo s váma nechce makat. Ukrajinci mi řekli, že než znovu s váma, tak se seberou a jedou dom.“

Debnár se rozkročil, založil si ruce na prsa a vystrčil bradu, jako by se chtěl začít prát. Ostatní čekali, že to na Kostelníka rozbálí, jak jim vždycky sliboval, ale neudělal nic. Jen si odplivl a zašklebil se. Učni se vystrašeně krčili v rohu a bylo jim jasné, že až Kostelník odejde, zchladí si na nich Debnár žáhu. Jen tak z kondice a taky proto, že řekli, že tu zeď nestavěli.

Kostelník se znovu rozhlédl po cimře a nahlédl i do té vedlejší. Ukázal dovnitř a řekl:

„Všade měly už bejt futra a mělo se začít svoknama. Ani hovno ste neudělali za poslední dny, nestojíte za nic, končíte, pánové.“

„Helejte, pane šéf, tohle snad nejní nutný, ne? Dyť my to hodíme do cajku. Vono taky poslední dny dost chčije, že jo, chlapi? Potom to neschne, a co my s tím,“ promluvil Cíba, celý nakřivo z toho, že by mohl přijít o práci. Ještě nikdy ho nikdo odnikud nevyhodil. Byla to pro něho nová situace, už zažili s Debnárem leccos, ale takhle vážně to ještě nebylo. I Rýma vypadal vyplašeně, Fošna jakbysmet a přidal se:

„Jo, jak tamhle Cíba povídal... dáme to do cajku, pane šéf,“ a Klozet přikyvoval. Debnára to rozzuřilo. Byla to od nich zrada, nejvíc od Fošny. To on tu byl šéf, ne kašpar Kostelník.

„Se třeba poserte, já se buzerovat nenechám, já můžu jít z fleku jinak,“ štěkl po stavbyvedoucí, ale toho to nijak nerozhodilo a odpověděl:

„Kdo bude chtít zůstat, začne makat, kdo ne, sbalí se a vypadne. Hned.“

To byla výzva, kterou nešlo přeslechnout, a Debnár musel reagovat.

„To nemusíš říkat dvakrát, šašku,“ zavrčel a prošel kolem stavbyvedoucího tak těsně, že do něho strčil ramenem. Kopl do nohy Šoltysa a odhodil z cesty učně, který se opíral o křivou stěnu. Naposledy se otočil, podíval se na svou partu, odplivl si a Kostelníkovi ukázal vztyčený prostředníček.

Seběhl schody do mezipatra a tam se musel opřít. Takový svinstvo, takovej hajzl. A všichni ho v tom nechali, i Fošna. A to prej, vem mě sebou, Jožo. Srát na ně na všechny.

Vyklonil se z okna a všiml si, že přesně pod ním stojí Kostelníkova škodovka. Rozepnul si poklopec a dal si záležet, aby se trefil na přední sklo. Potom sešel do přízemí a práskl falešnými dveřmi.

Nahoře zatím stavbyvedoucí šiboval zbytek party a učně. Parta byla zkratá a učni vyděšení, Kostelník unavený. Rozhodl se dnešní ráno uzavřít smírem.

„Takže. Pánové, já nemám chuť se s váma pořád dohadovat. Já vim, že teď pořád chčije, ale termín je termín. Tady Rýma si to vezme na povel, a když pojedete, prémie vás neminou. Ale tohle se už nesmí vopakovat. Debnár má utrhum, vo to se postarám. Učně si vemte, dokad nedorazí jejich mistr. Já du a zejtra sem přijdu se stavebním dozorem. Když to bude v rychtyku, na všechno zapomeneme. Když ne, pomážete za Debnárem, já se s tím srát nebudu a ubytovna taky ne.“

Nečekal, až mu někdo z nich odpoví, kývl na pozdrav a vypadl na schodiště. Klozet, který se celou dobu díval z okna, se zahihňal.

„Co se tleáš, vole?“ zeptal se ho Cíba.

„Ále, celou dobu koukám dolu a vidim, jak mu Debnár ještě stačil pochcat káru. Viděl jsem vocad jen jeho pazoury, jak si drží péro a chčije,“ ukazoval jim Klozet a všichni se nahrnuli k oknu právě včas, aby viděli, jak Kostelník vyběhl z domu a chtěl nasednout do auta, ale zarazil se. Přední sklo a část kapoty byly mokré. Kostelník se podíval nahoru a parta viděla, že je mu jasné, že to není žádná voda. A že mu taky došlo, čím je to dílo. Když si sedal do auta, zařval nahoru:

„Řekněte tomu šmejdovi, že ty chanky mu strhnu z poslední gáže,“ pak už jen práskl dveřmi a odjel s naplno zapnutými stěrači.

Parta nahoře se odklidila od okna. Šoltys se nepatrně probral a zapálil si cigaretu, ostatní si posedali na cihly a pytle cementu a udělali to samé. Rýma si uvědomil, že je teď parták, a houkl na učně:

„Co čumíte, jelita? Vlezte vedle a zameťte ten bordel, ať se tam dá dejchat. Pak skočíte pro basu.“

Ostatní kývli na souhlas a přijali tím Rýmou jako šéfa. Rozhodl se posbírat u nich body a začal mudrovat:

„Vono, kucí, je to na picu, ale ještě horší je dělat na sebe. Já sem jednou vzal kšeft u soukromníka. Jako melouch, jo. Eště s pár maníčkama ze stavby, kde sem tehda byl. A řeknu vám, to bylo tak na hovno, že už mě přešla chuť. Tohle je ještě zlatý,“ opsal rukou kruh, jako by žehnal celé stavbě.

„A víte, proč je to zlatý?“
 „To teda nevím,“ odpověděl mu Cíba a Rýma pokračoval:

„Protože když si tě zjednaj privátně, může se ti krajvajc stát, že bude maník, kurva,

dělat s tebou. To sem zažil a nepřál bych vám to. Von nám byl celej den za prdeli a chtěl, abysme drželi jeho tempo. Jenže proč bysme jako měli, že jo? Když to nebyl náš barák. To si nedokážete představit, ten voprz. Žádný sezeníčko jako teď. Normálně sme zařezávali, a víte co. No, víte, co bylo eště horší?“ zeptal se Rýma a znovu čekal, až mu někdo z nich odpoví. Dočkal se. Klozet se ho zeptal:

„Co bylo teda horší?“
 „Že sme nevotočili ani cihlu, páč ten sráč tam furt byl. Co je to za kšeft, když si neřídíš svý tempo a navrch si nic nevodneseš, vole? Na hovno kšeft.“

„To znám,“ promluvil poprvé ten den Šoltys.

„Taky sem jednou takhle naletěl. S bejvalou partou sme šli na barák jednomu a ten prej že nám nebude platit, když sme na vobědě. Jako že když deme do hospody na voběd, že to nemáme placený. Viděl to někdy svět? Tak sme se mu na to třetí den vysrali...“

Parta kývala a Cíba řekl:

„To jo. Sem ráno říkal Fošnovi, že támhle ve fabrice, když to eště svištělo, to bylo daleko lepší. Protože sme si tak nějak všichni šli na ruku. To je důležitý, jít si na ruku. Nějak to tu poplichtíme, abysme Kostelníka úplně nenasrali.“

Rýma potěšeně kývl a řekl:
 „Jak říká tady Cíba, když si pudeme na ruku, bude to v pohodě. Dneska se do toho pustíme, ale nejdřív ať mladý skocej pro basu. Dejte každé kilo, pak to srovnáme.“

Do konce směny zbývala už jen hodina a Fošna s Cíbou měli hotové tři šáry. Klozet s Fošnou házeli z okna rozmlácené příčkovky a učni dole je sklízeli do pangejtu. Klozet na ně zařval:

„Až vám řeknu, zahážete to celý hlinou z támhleť hromady,“ ukázal k maringotce a jeden z učňů zahulákal zpátky:
 „Nemáme lopaty ani kolečko!“

Klozet se otočil do cimry a zeptal se Rýmy:
 „Čim to maj zaházet?“

Rýma přešel k oknu a naklonil se ven:
 „Ešli tu nic neni, zahážete to šutrama a kapku to zacukrujeme pískem. Pořádně to roztřískajte, ať si to sedne a je toho co nejmiň.“
 Učni mávli, že rozumějí, a Rýma se otočil k partě:

„Hlavně ať to Kostelník nemá na vočích. Aby se ho nedržel nápad, že nám to sebere z vejplaty.“

Ostatní kývli, že má Rýma pravdu, a dál dělali na tom, aby znovu postavili zmršenou zeď. Dělalo se jim špatně. Od desáté dopoledne, kdy klesla mlha, začalo pálit slunce a odpařovalo vlhkost z čerstvě postavených zdí, se všichni potili jako závodní kobyly. Dokonce i Šoltys se částečně probral a rozdělával maltu v neckách.

„Proč to děláme ručně, to teda nechápu,“ nadával při tom.

„Protože ste nevyřili míchačku a nechali ste to tam přes víkend, vole,“ odsekl mu Rýma.

„A když to všera Debnár pustil, tak se utrhl hřidel. Jenže to bys nesměl furt hnípat, aby sis toho všim. Tak proto... Nebo chcete, aby nám Kostelník sundal míchačku z gáže? Protože to už by tutově udělal.“

Šoltys mávl otráveně fankou a potom všichni, i když měli skoro padla, pořád makali, aby aspoň trochu dohnali proflákaný čas. I basu, kterou jim dotáhli kolem poledne učni, vypili jen napůl.

Konečně Rýma sekl kramlí o zem a řekl:
 „Chlapi, serem na to,“ a všichni, jako by se domluvili, pustili nářadí z rukou. Cíba ukázal na kýbl zbylé malty a zeptal se Rýmy:
 „Co s tím?“

„Pošli jim to dolu, ať to tam taky vyklopěj,“ a Cíba zahákl kýbl za lano a houkl:

„Vyklop to tam, mladej, a kýbl vem pak nahoru. Končíme.“

Učni zařvali „juchů“ a „to je dost“ a zmizeli v domě. Bylo slyšet, jak si berou své věci a fofrem mizí ze stavby, aby si to náhodou parta nerozmyslela.

„Kdo nám zejtra vodemkne, Rýmo?“ zeptal se Fošna, ale Rýma mávl rukou a odpověděl:

„Do zejtra času dost, teď mi kapku vyschlo. Lahváče sou na hovno. Dem na jedno?“

To už byli všichni na schodech a řekli sborem:

„Jo, deme.“ ►

